

Documentaire voorstel: Houdoe, luchtreiziger!

Genre: Documentaire

Beoogde lengte: 50 minuten

Premisse: Aan alles komt een eind.

Logline: "Houdoe, luchtreiziger!" is een spraakmakende documentaire over een oude zwijgzame Brabantse duivenmelker en zijn familie.

"Dit wordt het laatste duivenmelkseizoen van mijn vader. Maar ik vraag me af of hij dit zelf eigenlijk al weet. Erover praten doet hij niet. Niet met mijn broer, niet met mijn moeder, niet met zijn collega duivenmelkers. En niet met mijzelf. Maar alles wijst erop dat hij langzaam afscheid aan het nemen is van zijn grote passie, de duivensport."

Ludo Keeris, Geluidsman en initiator

Samenvatting

Ad Keeris (77) uit het Brabantse dorp Knegsel heeft als passie duivenmelken. Hij begon 40 jaar geleden met een paar postduiven, 30 jaar geleden werd zijn zoon Addy (45) zijn compagnon en zo'n 3 jaar geleden voegde ook zijn kleindochter Nina (13) zich bij hen. Nu staat er een groot groenhouten duivencomplex op het grasveld achter het ouderlijk huis met daarin en daaromheen tientallen goed getrainde duiven.

Duivenmelken is niet zo maar een hobby. Het is een manier van leven: het dagelijks trainen en verzorgen van de duiven, het doorkweken van duiven, het bijhouden en uitbreiden van het hokkencomplex, het ontmoeten van andere duivenmelkers, het voorbereiden en spelen van wedstrijden zorgen ervoor dat er voor iets of iemand anders dan duiven nauwelijks ruimte is.

Ad wordt oud. Het duivenmelken wordt hem duidelijk te zwaar. Dat voelt hij. Dat zien de anderen. Maar niemand die hem daarop aanspreekt.

Zijn vrouw Ria is ervan overtuigd: Of Ad nu wil of niet, dit wordt zijn laatste seizoen. Alleen hij weet het zelf nog niet.

De documentaire "Houdoe, Luchtreiziger!" gaat over oud worden en het onvermogen binnen een familie en met name tussen vader en zoon om met elkaar te spreken over de consequenties daarvan.

Terwijl er vooral over duiven gepraat of gezwegen wordt, zien we vader Ad Keeris heel langzaam tegen wil en dank en veelal ook onbewust afscheid nemen van zijn grote passie.

Nina neemt daarbij meer en meer de plaats van haar grootvader in. Zij doet de klusjes voor haar vader Addy die vroeger vooral door Ad zelf werden gedaan. Nina is tegenwoordig degene die - tot trots van Addy - in junioren-competities grote prijzen en afzichtelijke bokalen wint, terwijl vroeger vooral Ad de gevierde duivenmelker was.

Ad's fysieke afstand tot de andere duivenmelkers wordt gestaag groter. Als Addy en Nina met een collega duivenmelker buiten voor het hokkencomplex koffie drinken en de dagelijkse gang van duivenzaken bespreken, gaat Ad steeds een stukje verder bij hen vandaan zitten. Hij wil nog wel horen waar ze het over hebben, maar bemoeit zich steeds minder met het gesprek. In het lokaal van vereniging "De Luchtreizigers" zit Ad steeds vaker alleen aan een tafel. Veel van zijn generatiegenoten, die ooit ook aan deze tafel zaten, zijn reeds overleden. Hij staart voor zich uit, of kijkt naar Addy of Nina die veel meer dan hij in het middelpunt staan.

Dat Ad door zijn leeftijd steeds meer op het tweede plan komt te staan wordt ook verbeeld met de moeizame aanbouw van een aanleunwoning aan het ouderlijk huis. Het is de bedoeling dat Ad en Ria binnenkort in de aanleunwoning komen te wonen, zodat Addy met zijn vrouw en dochters het huis kan betrekken. Het lot van Ad lijkt hiermee in zekere zin op het lot van oude en afgedankte duiven die in het geheimzinnige 'afdankertjes-hok' achter het huis worden verzameld om aan het eind van het duivenseizoen als rantsoen aan de valkenier te worden verkocht.

Terwijl dit alles zich voltrekt wordt het zwijgen tussen Ad en Addy over de dingen die er werkelijk toe doen steeds nadrukkelijker. De enige die echt praat is moeder Ria.

Het is de bedoeling dat de documentaire zijn climax vindt in de laatste grote wedstrijd van het seizoen. Naar verwachting dus de allerlaatste wedstrijd ooit van Ad. Hoewel hijzelf en zijn zoon waarschijnlijk de laatsten zijn om dat toe te geven.

Hoofdpersonen

Ad (77)

Ad is de zwijgzame vader van het gezin Keeris, geboren en getogen in Knegsel. Vroeger een gerespecteerd duivenmelker die vele prijzen won; tegenwoordig een oudere man die teert op duivenmelk-roem en -kwaliteiten uit het verleden. Hij durft en kan dit echter niet toegeven.

Addy (45)

Addy is de stugge zoon van Ad. Hij woont met zijn vrouw Anja en zijn dochters Nina en Robin in een caravan op het terrein van zijn ouders. Hij wacht daar de voltooiing van de aanleunwoning af om daarna in het huis van zijn ouders te kunnen trekken. Addy is een voortdurende mopperaar. Zijn waardering uit hij door even niet te mopperen. Overdag heeft Addy een zware baan als vrachtwagenchauffeur en 's avonds doet hij dan – vaak samen met Nina – het duivenwerk waarvan hij gehoopt had dat zijn vader dat al overdag gedaan zou hebben.

Nina (13)

Nina staat voor de nieuwe aanstormende generatie. Al op jonge leeftijd blijkt ze talent te hebben voor de duivensport en behept met evenveel passie als haar vader en grootvader. Ze heeft ondertussen al veel prijzen bij junioren-wedstrijden gewonnen en is de regerend Nederlands kampioen in haar categorie. Nina vervangt haar 'opa Ad' tegenwoordig steeds vaker als het om fysiek zware duiven-klusjes gaat.

Ria (75)

Ria is de zorgzame vrouw van Ad en het meest open lid van het gezin. Zij runt het huishouden en is altijd vol energie in de weer. Ria maakt zich enerzijds bezorgd om Ad omdat zij ziet dat het duivenmelken te zwaar voor hem wordt. Maar anderzijds maakt ze zich er ook weer zorgen over of Addy het wel alleen aankan. En daarnaast twijfelt ze ook of ze Ad wel de hele dag om zich heen kan velen.

Als we Ria in beeld hebben is ze altijd bezig, met koffiezetten of ronddelen, met aardappels schillen, met eten koken, kleren wassen, ophangen en strijken, etc.

Filmografie

Voorbeeldfilms zijn o.a.:

"*Het is een schone dag geweest*", vanwege de manier waarop Jos de Putter vooral met stiltes het verhaal van het nakende einde van zijn ouders boerenbedrijf verbeeldt;

"*Etre et avoir*" voor de manier waarop makers de tijdloosheid van het Franse platteland gebruiken om het gevoelsleven van een hoofdonderwijzer aan de vooravond van zijn pensioen inzichtelijk te maken;

"*De pere en fils*", voor de manier waarop makers verbeelden hoe een vader langzaam wordt voorbijgestreefd door zijn zoon.

"*Last victory*", vanwege de manier waarop John Appel paardenraces aanwendt om een verhaal over een Italiaanse wijk in Siena, en de saamhorigheid van de bewoners, hun passie, hun onzekerheden en hun religie te vertellen.

Researchbron

De belangrijkste bron van kennis op basis waarvan dit voorstel voor een ontwikkelingssubsidie is geschreven, is zonder twijfel Ludo Keeris. Ludo is de tweede zoon van vader Ad en de broer van Addy. Zijn kennis van de duivensport en vooral zijn kennis van en inzicht in de Keeris' familieverhoudingen zal het schrijven van het documentaire plan en in latere instantie ook het realiseren ervan aanzienlijk vereenvoudigen.

Stijl

Wij willen deze documentaire draaien in een rustige stijl die past bij het rustige Brabantse plattelandsleven. Veel lange shots; niet de decoupage vertelt maar vooral dat wat er zich binnen de kaders afspeelt.

Bij buitenshots zal de hoofdruimte vaak ruimer zijn dan gemiddeld om zo ook de overvliegende of op de nok van een hok zittende duiven zichtbaar te maken. De duiven zijn immers een belangrijke neutrale toeschouwer voor wie het in wezen niet uitmaakt of nu Ad, Addy of Nina hen voer geeft.

In de shots zal ook de steeds groter wordende fysieke afstand tussen Ad en Addy worden getoond.

Overige stijl en vorm kenmerken zullen verder worden uitgewerkt in de ontwikkelingsfase. Eventueel willen we bijvoorbeeld experimenteren met een 'duif met cameraatje' om zo de neutrale point of view van de duif te benadrukken.

Inhoud

De onderstaande situaties en sfeer-impressies willen we tijdens de ontwikkelingsfase aanscherpen, uitbreiden en nader toetsen op hun geschiktheid om te laten zien wat we willen overbrengen.

Introductie van de familie

Het huis van Ad, Ria en Addy - een flinke bungalow met spits dak - staat een paar kilometer buiten de bebouwde kom van Knegsel, in een bosrijke omgeving. Het huis is van de openbare weg af nauwelijks te zien. Een kleine veertig jaar geleden zelf gebouwd, uit de restanten van het vroegere kippenhok van Ad's vader en moeder. Op oude foto's is nog te zien hoe het er vroeger uitzag.

Op het erf staan kunstig gebouwde houten duivenhokken, ook door Ad zelf getimmerd. Sommige duiven koesteren zich op het dak in het zonnetje, andere duiven eten, drinken, vliegen of vrijen. Op een oud krukje ligt een stapeltje stukgelezen tijdschriften over de duivensport.

Vader Ad en zoon Addy zijn in en om de duivenhokken bezig met het uitoefenen van hun hobby. Ieder heeft zijn eigen taken, ieder zijn eigen specialisme. Ze doen dit grotendeels

stilzwijgend. Dat wil niet zeggen dat er geen non-verbale communicatie is, maar deze betreft met name het duivenmelken, de staat van de duiven, een seintje dat het tijd is voor koffie of lunch, een verwijzing naar naderend slecht weer, etc. Essentieel voor het naar behoren uitoefenen van de duivensport, maar ook niet verder reikend dan dat. De dingen die er echt toe doen, zoals het naderende afhaken van vader en de problemen met de bouw van de aanleunwoning, zijn - voorlopig - geen onderwerp.

Het duivenseizoen staat op het punt van beginnen. Addy en Nina zijn volop bezig met de voorbereidingen. Ze hangen de elektronische tijdmetingskastjes in de spoetnikken van de duivenkooien. De kabels worden aangesloten op het centrale kastje dat de tijdmetingen opslaat. De kabels zijn duidelijk te lang, maar de overtollige lengte wordt weggewerkt onder de dakgoot. Met een duif met nieuwe ring wordt gecheckt of het systeem goed werkt. Pas na enkele pogingen en het vervangen van de ringen blijkt het allemaal te werken. Daar moeten ze nog eens goed naar kijken, vindt Addy. Nina haalt de lijst met alle vluchten van het vorig seizoen weg en vervangt deze door de nieuwe lijst van het komende seizoen. Ad komt af en toe eens kijken of alles goed gaat en controleert of alle spoetniks in orde zijn. Het is duidelijk dat hier sprake is van "de hand van de meester".

Ria

Als Ria de was heeft gedaan, hangt ze deze nog altijd buiten aan de waslijn. Er staat wel een droger in huis, maar Ria vindt het prettiger om de was buiten in de wind te laten drogen. Alleen als de buurman, die boer is, bezig is met het bemesten van het land houdt Ria de was binnen. Tijdens het ophangen van de was vraagt Ria zich af hoe lang Ad het nog volhoudt als duivenmelker. Hij heeft het er nooit over met haar, maar ze ziet dat hij oud begint te worden. Hij sukkelst steeds meer met zijn gezondheid. Maar hij is nog steeds zo fanatiek, vindt ze.

Addy

Zoon Addy zou graag ook met duivinnen (vrouwelijke duiven) gaan vliegen en niet slechts met doffers (mannelijke duiven). Dat vergt echter veel meer onderhoud en organisatie en daar is zijn vader niet meer toe in staat. Rammelend met een voerbakje om een paar late duiven naar binnen te lokken, geeft Addy aarzelend toe dat hij eigenlijk wel alleen met zijn dochter Nina verder zou willen gaan. Maar ja...

Duivenvereniging de Luchtreizigers

Elke vrijdagavond is het inkorven van de duiven in het verenigingslokaal van De Luchtreizigers. Het lokaal staat aan een doodlopende weg, buiten de dorpskern van Eersel. Het is een oude loods, die gebruikt werd bij de aanleg van een snelweg, zo'n 40 jaar geleden. Sindsdien is het in gebruik als verenigingslokaal.

Buurman Wil Geudens haalt bijna elke week de duiven van Ad en Addy op en samen met Addy en Nina rijden ze richting Eersel. Ad gaat zelden nog mee naar het inkorven. Hij had daar altijd een vaste plek aan een tafel met collega's, maar de meesten van die collega's zijn inmiddels overleden. Ad ziet het niet zo zitten om in z'n eentje aan een tafel te zitten. Er zijn toch wel genoeg mensen om mee te praten, maar voor Ad is het toch niet meer zoals het vroeger was.

Addy en Nina zijn zeker niet de eersten die bij het lokaal arriveren. Aan de achterzijde van het gebouw brengen ze hun duivenmanden binnen. Ze lopen daarna de kantine in om een kop koffie te drinken en bij te kletsen met collega duivenmelkers, totdat ze aan de beurt zijn om hun duiven te laten inkorven. Nina helpt bij het inkorven. Zij pakt de duiven uit de manden en controleert de gegevens van de duif. Een man achter een tafeltje controleert het wedstrijdformulier en berekent het totaalbedrag van de kosten. Nina is, ondanks haar jonge leeftijd, al goed op de hoogte van alle ins en outs van het inkorven. Mede duivenmelkers zijn enthousiast over haar en moedigen haar ook vooral aan om door te gaan als duivenmelker. Ze heeft het in haar vingers, vinden de collega's. Addy plaagt haar regelmatig, maar je kunt ook duidelijk zien dat hij trots op haar is. "Dat heeft ze van mij!".

Werkplan

1. Research on the Spot
Gesprekken met de hoofdpersonen
Zoeken van materiaal zoals foto's en 8 mm filmpjes om de tijd van vroeger en daarmee de onveranderlijkheid van het Brabantse leven i.h.a. en de duivensport i.h.b. weer te geven.
4 dagen
2. Nader onderzoek ins en outs duivensport en de interactie tussen vader en zoon
3 dagen
3. Selectie van locaties
Welke plekken gaan, naast de duivenhokken en het huis van de familie Keeris, een rol spelen?
2 dagen
4. Ontwikkeling, verfijning, uitbreiding (en eventueel schrappen) van scènes en situaties

- 2 dagen
- 5. Nadere uitwerking beoogde visuele stijl
2 dagen
- 6. Proefopnames
Cameragewenning hoofdpersonen
2 dagen
- 7. Schrijven filmplan versie 1
4 dagen
- 8. Evaluatie en feedback filmplan versie 1
1 dag
- 9. Schrijven filmplan versie 2
3 dagen
- 10. Begroting en planning
1 dag